

Novohradské osvetové stredisko (NOS) Lučenec v rámci monitoringu záujmovej umeleckej činnosti v Novohrade a Malohonte predstavuje cyklus – predstavujeme členov štúdia AVT (amatérskej výtvarnej tvorby):

Mgr. Danica Pružincová

Žije v Haliči a pracuje ako učiteľka ZŠ v Lučenci. Za začiatky maľovania považuje presnejšie nedatované prvé pokusy v detstve, vtedy inklinovala skôr k tichej výtvarnej činnosti a jej prvé spomienky na úprimný obdiv k tým „najlepším“ si pamätá už z materskej školy. Či už išlo o šikovnú spolužiačku alebo ilustrátorov kníh, ktoré nás v detstve obklopovali. Dodnes čerpá inšpiráciu a pozitívnu energiu z obdivu pekných vecí, niekedy na úkor vlastnej tvorivej činnosti, na ktorú treba vhodný čas, vhodné miesto, vhodnú náladu aj vhodnú inšpiráciu. K intenzívnejšej výtvarnej aktivite sa dostala až počas „homeofficu“ v období pandémie, odkedy sa jej dielka dostali viac aj na oči, mimo tzv. šuflíkovej tvorby. V detstve absolvovala oba cykly výtvarného odboru ZUŠ v Lučenci a maturitu z výtvarnej výchovy, neskôr pokračovala vysokoškolským štúdiom učiteľstva pre ZŠ a SŠ, kombinácia výtvarná výchova – slovenský jazyk a literatúra, keďže ju zaujímajú knihy a jazyk ako ďalší spôsob vyjadrovania popri tom výtvarnom (vizuálnom jazyku).

Ešte o sebe doplnila: „Neskôr som pracovala aj vo vydavateľstve pre odborné pedagogické publikácie, ale najmä v školstve, kde sa snažím odovzdať vzťah k tvorivej činnosti deťom, no najmä k samostatnému uvažovaniu, kultúre. Aby sa nebáli zachovať si čerstvosť mysle, detskosť duše, určitú detskú rozbujeľnosť nápadov, až do dospelosti, aby sa naučili koňa osedlať a svoju energiu a otvorenú myseľ osadiť do reálií sveta, v ktorom žijú. Možno nie všetky postavia raketu, no môžu si tú raketu nakresliť, kresliť vesmírne lode nielen do šuflíka, ale pre sci-fi, knihy, filmy, hry... A toto je také moje motto, aspoň sa o niečo dobré snažiť.“

K vlastnej tvorbe poznamenáva, že je vo vývine. Momentálne sa najviac venuje akvarelu, náročnému na samotný akt tvorby, ktorý vyžaduje rýchlu prácu a presnosť. Dôležité je neprísť pritom o veľmi krehké akvarelové korigované náhody a určitú vzdušnosť a voľnosť. Podľa nej je akvarel maľba na jeden pokus, nedá sa

opraviť, premaľovať, no má rada takéto výzvy. Práve táto rýchlosť jej momentálne vyhovuje, preto aj v krycích technikách uprednostňuje akryl pred dlhoschnúcim olejom, no plánuje sa pozrieť bližšie aj na ten. Má skúsenosti s grafikou, maľbou, sochou i intermediálnou tvorbou zo školy. Momentálne maľuje skôr bližšie k realizmu. Jej témou je to, čo ju fascinuje a obklopuje, najmä však portréty, jej deti, hudobníci či zvieratá. Iné témy sú skôr okrajové.

Do klubu OŠ AVT (amatérska výtvarná tvorba) pri Novohradskom osvetovom stredisku v Lučenci vstúpila minulý rok a za ten čas sa stihla zúčastniť pár vydarených výtvarníckych akcií a spoločnej tvorby v príjemnom obkolešení miestnych húževnatých výtvarníkov i Salónu tvorby. Najviac si v tejto súvislosti cení možnosť byť súčasťou tímu bánhedešských výtvarníkov.

Pokračovanie na s. 2

V Bánhedeši vznikli nielen vydarené dielka, ale najmä nové či staronové väzby s tam žijúcimi Slovákami, z ktorých mnohí na Slovensku mali iba korene, no už sa narodili v krásnom maľebnom maďarsko-slovenskom Bánhedeši v Maďarsku.

Je členkou Medzinárodnej organizácie akvarelistov pre Slovenskú republiku – International Watercolor Society – Slovakia (IWS Slovakia). Okrem toho je predsedníčkou výtvarníckeho združenia **Slovenský akvarel**, v rámci ktorého sa darí pekne reprezentovať Slovensko v zahraničí a zúčastňovať sa akvarelových akcií doma i v iných štátoch. Členovia sú zanietní výtvarníci, najmä akvarelisti a spoločne usporadúvajú plenérové maľby. Táto činnosť sa, samozrejme, spája i s výstavnými aktivitami.

Jej tvorba bola prezentovaná na rôznych výstavách doma aj vo svete, písalo sa o nej v katalógoch výstav a viaceré boli spomínané v médiách (TV a rozhlas):

- 2020/2021 – účasť na medzinárodnej výstave akvarelovej tvorby Fabriano in Acquarello v talianskom Fabriane,
- 2021/2022 – účasť na medzinárodnej výstave akvarelovej tvorby Fabriano in Acquarello v talianskej Bologni.
- 2020 – Slovenská výstava akvarelov v Jakarte, Indonézia.
- 2021 – Slovenská výstava akvarelov v Surubaya, Indonézia.
- 2022 – Tvorivý tábor výtvarných umelcov zo Slovenska vo Veľkom Bánhedeši, Maďarsko.
- 2022 – Bánhedešská výstava v Budapešti, Maďarsko.
- 2022 – spoločná výstava Slovenského akvarelu v Prahe v Slovenskom dome, Česká republika.
- 2021/22 – **Salón tvorby**, regionálna výstava neprofesionálnej výtvarnej tvorby členov OŠ AVT pri NOS Lučenec, abstraktné dielo *Materstvo*.
- 16. – 31. 3. 2023 **Salón tvorby**, regionálna výstava neprofesionálnej výtvarnej tvorby členov OŠ AVT pri NOS Lučenec, názov diel *Gajdoš, Samotár, SR*.

Maľuje prevažne doma alebo priamo na tvorivých dielňach. Okrem maľovania má aj iné záľuby. Veľký ohlas mali slnečné hodiny v Haliči, ktoré zostrojili spolu s bratom Matejom. Všetko pripravovali od úplných základov (bratovo samoštúdium zahraničných materiálov), výpočtov až po celoročné zakresľovanie polôh tieňov a po samotnú realizáciu, teda technickú i výtvarnú. Články o tejto „atrakcii“ boli v roku 2015 uverejnené v digitálnej i tlačenej podobe a krátka dokrúčka sa objavila i v hlavných správach TV Markíza, čo ich vtedy oboch príjemne povzbudilo k ďalším tvorivým nápadom.

Venuje sa aj písaniu, jej autorský odborný text bol uverejnený v literárnom časopise *Dotyky – Interpretácie Vilikovského textov*, tiež je autorkou pracovnej učebnice pre Mapa Slovakia – Danica Pružincová: *Literatúra 6* (texty aj ilustrácie).

Okrem toho jej „koničkom“ je občas niečo ilustrovať, a tak je autorkou, podľa nej, vraj pár skromných ilustrácií v týchto knihách: Pavel Skořepa: *Jedno sto skořápek* (ČR), Katarína Soyka: *Zajtra bude včera*, Mark E. Pocha a kol.: *Koleje smrti* (SR a ČR), K. Soyka: *Mutácia*, Jan Hlubek: *Les*.

Je potrebné ešte pripomenúť, že jej otcom je Ing. Emil Ďurica, zakladateľ a bývalý dlhoročný vedúci hudobno-speváckej skupiny Haličan. Keď sme ešte v marci 2015 predstavovali Haličan v našom mesačníku, navštívil som ho doma a už vtedy ma zaujal jeden z obrazov, na ktorom bol namaľovaný v kroji. Jeho autorkou nebol nikto iný ako dcéra Danica.

Michal Abelovský

Ľudia – roky – udalosti

Kunsthistorička Veronika Farkas oslavuje 80. narodeniny

Historička umenia, stredoškolská a vysokoškolská učiteľka **PhDr. Veronika Farkas** sa narodila 21. 5. 1943 v Lučenci. V r. 1949 – 50 navštevovala Cvičnú školu pri Strednej pedagogickej škole (SPgŠ) v Lučenci, v r. 1950 – 57 Tretiu Osemročnú školu s vyučovacím jazykom maďarským (VJM) v Lučenci. V r. 1957 – 61 študovala na SPgŠ pre učiteľstvo 1. – 5. roč. ZDŠ v Rožňave. V r. 1970 – 75 v štúdiu pokračovala na Katedre dejín umenia Filozofickej fakulty ELTE v Budapešti, kde vykonala aj rigoróznú skúšku (1989) získala doktorát z filozofie – PhDr.

V r. 1961 – 68 pôsobila ako učiteľka na základných deväťročných školách s VJM v Čebovciach, Filákovce a Lučenci. V r. 1968 – 70 pracovala ako divadelná referentka na ÚV Csemadok v Bratislave. V r. 1975 – 78 sa zamestnala ako historička umenia v Gemerskom múzeu v Rimavskej Sobote, v r. 1978 – 84 v Podunajskom múzeu v Komárne. V r. 1989 – 94 pôsobila ako vysokoškolská učiteľka na Vysokej škole pedagogickej v Soproni (Maďarsko), v r. 1994 – 98 ako stredoškolská učiteľka na Gymnáziu Jánoša Selyeho s VJM v Komárne. V r. 1998 založila Občianske združenie PRO ARTE DANUBII pre kultúrny a umelecký rozvoj Podunajska, ktoré spravuje Galériu Limes v Komárne. Od založenia až doteraz (máj 2023) je riaditeľkou tejto inštitúcie.

Od r. 2012 a od prvého vysielania spolupracuje ako dobrovoľný pracovník s „Mária Rádió Mirjam“ – kresťanským vysielaním v maďarskom jazyku, pôsobiacim na južnom Slovensku.

Vo svojej vedeckovýskumnej činnosti sa zameriava na súčasné výtvarné umenie profesionálnych a amatérskych autorov. Ročne organizuje okolo 15 výtvarných výstav v Galérii Limes v Komárne. Okrem vystavujúcich umelcov zo Slovenska sú tu zastúpení aj zahraniční hostia, akademickí maliari z rôznych kútov sveta: Nemecko, Francúzsko, Taliansko, Rakúsko, Rusko, Poľsko, Maďarsko, USA, Mexiko, Irán. Väčšinou sú to členovia výtvarných sympózií realizovaných na Slovensku. Počas 24-ročnej existencie Galérie Limes sa na tamajších výstavách zúčastnilo vyše 400 významných umelcov, vyše 800 amatérskych autorov, medzi nimi aj ľudia s postihnutím. V galérii prezentovalo svoje výtvarné práce viac ako 600 žiakov – z materských, základných a stredných škôl. V tomto roku sa uskutočnil 4. Celoslovenská výtvarná súťaž učiteľov ZŠ, stredných škôl a umeleckých škôl.

Každým rokom sa vydáva katalóg činnosti Galérie Limes a Občianskeho združenia PRO ARTE DANUBII, v ktorom sú zdokumentované aj literárne večierky, prezentácia nových kníh a aj koncertov. V posledných troch rokoch chýbali financie na vydanie Katalógu činnosti, preto boli pripravené len bulletinové k niektorým výstavám. Veronika Farkas je autorkou viacerých katalógov k výstavám: Generácia 1909 v Gemerskom múzeu (Rimavská Sobota, 1976), Ohňom a mečom – grafika Júliusa Lörintza (Rimavská Sobota, 1976), Portréty – Tibor Kopócs (Marcelová, 1977), Kovárske práce Jána Reichera (Komárno, 1979), Ján Nagy – plakety, reliéfy, sochy (Komárno, 1980), Tibor Bártfay – sochy, plakety, koláže (Komárno, 1981), Súčasná maďarská grafika (Frýdek-Místek, 1982), Vincent Hložník (Komárno, 1984), Ladislav Čemický (Komárno, 1984), Dúdor István (Lučenec, 1989), József Janiga – výber z tvorby (Bratislava, 1995), Richard Slezák – foto (Komárno, 1999), Kanyó

Ervin (Komárno, 2018), Verebes György – Summa (Komárno, 2021) a i.

Veronika Farkas spolupracuje s viacerými kultúrnymi inštitúciami: STV-2, MTVA, Felvidék ma, Újszó, Művészet, Magyar 7, Duna TV, Patria Radio Bratislava, Fond slovenských výtvarníkov, Podunajské múzeum Komárno, Kortárs magyar galéria Dunajská Streda, Gemerské múzeum Rimavská Sobota, Novohradské múzeum a galéria Lučenec, Pamätný dom Júliusa Szabóa Lučenec, Múzeum maďarskej kultúry na Slovensku, Spolok Maďarov žijúcich v českých zemích Praha, TV LUX a i. V poslednom období absolvovala niekoľko kresťanských púť: Fatima (2013), Svätá zem (2015), Lurdy (2016), Taliansko (2018), Krakov, Čenstochová (2019).

Jej otec Ladislav Farkas (1914 – 1991) bol amatérskym maliarom, žil v Lučenci. Brat Ladislav Farkas (1945 – 2021) pôsobil ako hudobník populárnej hudby v Lučenci.

Jej životné krédo: „*Čisto a pravdivo žiť, rozsievat' radosť zo života, robiť ľudí šťastnejšími okolo seba*“.

Za svoje celoživotné zásluhy v oblasti výtvarného umenia získala tieto ocenenia:

- Cena primátora mesta Komárno za činnosť v PRO ARTE DANUBII (2006)
- Cena Pro Urbe od Mestského zastupiteľstva Komárno za odbornú a výstavnícku činnosť (2010)
- Pasovaná za Rytiera maďarskej kultúry v Budapešti (2020).

Pri príležitosti tohto významného životného jubilea prajem aj v mene redakcie časopisu REKUS milej pani doktorke veľa zdravia, šťastia, lásky, osobných i pracovných úspechov v kruhu jej najbližších. „Nech všemohúci Boh odvráti od vás každé zlo a zahrnie vás svojim požehnaním“.

PhDr. František Mihály, DiS. art.

Pripomíname si

Zoltán Drenko

Archeológ, historik **PhDr. Zoltán Drenko** sa narodil 2. 5. 1938 vo Filakove, okres Lučenec. V rodisku navštevoval v r. 1944 – 53 ľudovú a meštiansku školu. Jedenásťročnú strednú školu absolvoval v r. 1953 – 56 v Lučenci, maturoval v triede prof. Jána Urdu. V r. 1956 – 61 študoval dejepis a prehistóriu na Filozofickej fakulte Karlovej univerzity v Prahe. V r. 1961 – 63 vykonal základnú vojenskú službu. Po ukončení štúdií pracoval v r. 1963 – 66 ako archeológ a historik v Okresnom múzeu v Jičine (ČR). V r. 1966 – 2003 pôsobil ako archeológ v Slovenskom národnom múzeu (SNM) v Bratislave.

Zoltán Drenko viedol veľké množstvo archeologických výskumov v rámci Slovenska – kaštieľ Strážky pri Kežmarku, Levický hrad, hrad Strečno, hrad Červený Kameň, zaniknutý hrad Sobôtka pri Rimavskej Sobote, zaniknutá dedina Bizovo pri obci Gortva, obec Svodín pri Nových Zámkoch... Dva archeologické výskumy realizoval aj v rodnom Novohrade – v Dolných Strhároch a Radzovciach. V Dolných Strhároch našli pod základmi dvoch gotických kostolov zvyšky románskeho kostola z 11. stor. Medzi najcennejšie nálezy patrili zlaté šperky zo 17. stor. a poklad 25 uhorských strieborných mincí zo 16. stor. V Radzovciach odkryli základy gotického kostola, mince, ihlicu do vlasov a kostolné zvončeky.

Výsledky svojich výskumov vždy publikoval v Zborníkoch SNM: Archeologický výskum tureckého hradu Sobôtka (1970), Archeologický výskum kaštieľa v Strážkach (1971), Zaniknutá stredoveká dedina Kostolné Radovce (1980), Štruktúra pohrebísk zo 7. a 8. storočia na Slovensku (1981), Nôž v hrobách zo 7. – 10. storočia na Slovensku (1986), Zaniknutá stredoveká veža na hrade Červený Kameň (1995), Archeologický výskum v záhrade bratislavského kláštora uršulínok (1997) a i.

Jeho otec Jozef Drenko st. (1904 – 1980) bol externým spolupracovníkom Archeologického ústavu SAV v Nitre a spoluzakladateľom Mestského múzea vo Filakove (1953). Brat PhDr. Jozef Drenko (*1941) pôsobil ako stredoškolský učiteľ na gymnáziu B. S. Timravy v Lučenci, bol kronikárom mesta Lučenec a je autorom veľkého počtu publikácií s historickou tematikou mesta Lučenec a celého Novohradu.

PhDr. Zoltán Drenko zomrel 30. 3. 2020 v Bratislave, pochovaný je v Lučenci.

Jaromír Kaličiak

Colník, právnik, bývalý primátor mesta Filakovo **JUDr. Jaromír Kaličiak** sa narodil 3. 5. 1948 v obci Ratka, okres Lučenec. Základné vzdelanie získal v rodnej obci a vo Filakove. Vo Filakove navštevoval aj SVŠ v r. 1963 – 66, maturoval v triede Terézie Kamenskej. V r. 1980 – 81 absolvoval 4 semestre štúdia na VŠE v Prahe. V r. 1981 – 86 študoval na Právnickej fakulte Karlovej univerzity v Prahe, doktorom práv sa stal v r. 1987.

V r. 1966 – 68 pracoval ako robotník v Kovosmalte Filakovo, v r. 1968 – 70 vykonal základnú vojenskú službu. V r. 1970 – 90 pôsobil ako colník na Colnici Filakovo, neskôr ako námestník

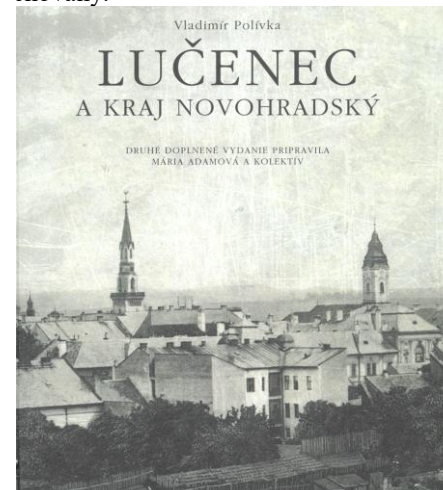
riaditeľa a napokon ako riaditeľ colnice. V r. 1990 – 92 bol námestníkom generálneho riaditeľa Ústrednej colnej správy (ÚCS) v Prahe, v r. 1993 – 99 vykonával funkciu generálneho riaditeľa ÚCS v Bratislave. V r. 2000 – 06 pôsobil ako právnik vo firme Autocentrum Bystriansky vo Veľkom Krtíši. Vo volebnom období 2010 – 14 vykonával funkciu primátora mesta Filakovo. Od r. 2014 žil na dôchodku vo Filakove.

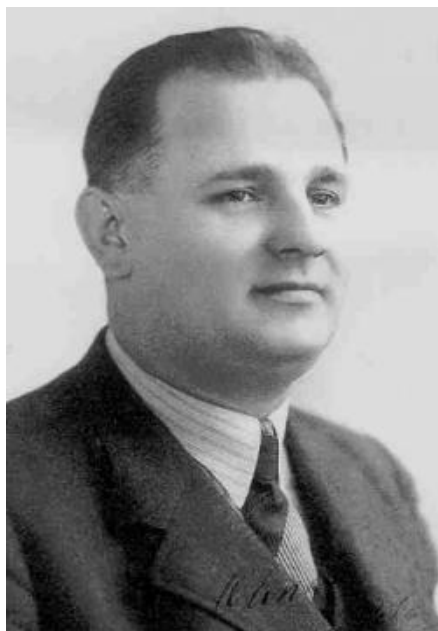
V r. 1970 mu jeho otec podal žiadosť o prijatie do zamestnania na colnicu vo Filakove. Tu pod vedením pánov Eugena Cseffalvayho a Milana Svítela začal vykonávať prvotnú colnícku prácu a postupom času to dotiahol až po kreslo generálneho riaditeľa. V r. 1990 – 92 si v Prahe chodil pre úlohy priamo k ministrom Andrejovi Barčákovi, Jozefovi Bakšayovi, Václavovi Klausovi či Ivanovi Kočárnikovi.

Od 1. 1. 1993 bol ministrom financií Júliusom Tóthom menovaný do funkcie generálneho riaditeľa Ústrednej colnej správy Slovenskej republiky v Bratislave. Tu sa zúčastňoval na prípravách zákonov i medzinárodných zmlúv v odbore colníctva už medzi samostatnou SR a susednými krajinami, najmä s ČR. Musel vyriešiť otázky v rámci colnej únie SR – ČR v podmienkach trhovej ekonomiky, pribudli tu aj nové činnosti v systéme daní, riešila sa výstavba hraničných priechodov, materiálna stránka umiestnenia republikového orgánu, informatizácia ÚCS...

Vo voľbách v r. 2010 sa stal primátorom mesta Filakovo a túto funkciu vykonával jedno funkčné obdobie do r. 2014. Jeho bratom je doc. RNDr. Michal Kaličiak, CSc. (*1944), geológ a vedeckovýskumný pracovník v Geologickom ústave Dionýza Štúra SAV.

JUDr. Jaromír Kaličiak zomrel 21. 2. 2023 vo Filakove, kde je aj pochovaný.

Vladimír Polívka

Československý politik, poslanec, stredoškolský učiteľ, publicista **Vladimír Polívka** sa narodil 26. 5. 1893 v obci Zdice v okrese Beroun (ČR). Jeho otec Stanislav Polívka, pôvodom Slovák, pôsobil ako učiteľ. Ľudovú školu navštevoval v rodnej obci, v r. 1904 – 11 študoval na reálke v Příbrami. V r. 1915 získal diplom pre meštianske školy v Příbrami, v r. 1920 diplom pre stredné školy v Prahe.

Najprv pôsobil ako stredoškolský učiteľ v Čechách, po r. 1919 na učiteľských ústavoch v Lučenci a Banskej Bystrici. Bol manželom netere Milana Rastislava Štefánika Oľgy Polívkovej, rodenej Hajtšovej (1900 – 1989). V parlamentných voľbách v r. 1929 získal poslanecké kreslo v Národnom zhromaždení. Tento mandát obhájil aj po parlamentných voľbách v r. 1935.

Patril medzi vedúcich funkcionárov Československej národnosocialistickej strany na Slovensku. Bol aktívnym organizátorom kultúrno-výchovnej a osvetovej práce, župným konateľom, starostom Sokola a členom mestského zastupiteľstva v Lučenci. K jeho aktivitám patrila aj publikačná činnosť, písal biografické články o významných osobnostiach, nekrológy, úvodníky a i. v periodikách: Hlas, Masarykův lid, A-Zet, Nitrianske slovo, Novohradská stráž, Slovenský železničiar a i. Z jeho knižných publikácií vyberám: *Dr. Milan Rastislav Štefánik, národný bohatier* (LC, 1925), *Hus a jeho doba* (BB, 1925), *T. G. Masaryk, apoštol pravdy, boží bojovník* (LC, 1926), *Lučenec a kraj Novohradský* (LC, 1928), *Bedřich*

Smetana, zakladateľ klasickej československej hudby 1824 – 1884 (BB, 1934), *Pavol Országh Hviezdoslav, básnik života a veštec slobody* (BB, 1937) a i.

Tento článok som vypracoval s pomocou *Biografického lexikónu Slovenska* 7. zv. O – Q. Martin, Slovenská národná knižnica 2020, s. 557.

Vladimír Polívka zomrel tragicky pri zrážke automobilu a motorového vlaku na prejazde medzi stanicami Spišská Belá – Strážky a Kežmarok 3. 4. 1938. Pochovaný je na evanjelickom cintoríne v Banskej Bystrici.

Štefan Tvrдый

Lekárnik **PhMr. Štefan Tvrдый** sa narodil 12. 5. 1928 vo Viedni (Rakúsko), jeho mamičkou bola popredná učiteľka klavírnej hry v Lučenci i vo Fiľakove Anna Gáborová-Žarnovická (1908 – 1998). Navštevoval Ľudovú školu pri Učiteľskom ústave v Lučenci (1934 – 39), Štátne maďarské gymnázium v Lučenci (1939 – 44) a Štátne slovenské gymnázium v Lučenci (1945 – 47). Maturoval v triede stredoškolskej učiteľky Jolany Benedikti.

V r. 1947 – 50 študoval na Lekárskej fakulte UK v Bratislave, štúdium však pre chorobu nedokončil. V r. 1957 – 61 v štúdiu pokračoval na Farmaceutickej fakulte UK v Bratislave. V študijnom medziobdobí v r. 1950 – 57 pôsobil ako zdravotnícky laborant na Hematologickom oddelení Nemocnice s poliklinikou v Lučenci.

V r. 1961 – 62 bol kustódom Lekárnického múzea „Červený rak“ v Bratislave. V r. 1962 – 95 dlhé roky pôsobil ako lekárnik, neskôr vedúci lekárnik v lekárni Pod hradom vo Fiľakove.

V r. 1995 – 2002 ešte pracoval ako lekárnik v lekárni Dr. Szepessyho v Hajnáčke. Od r. 2002 žil na dôchodku v Lučenci, neskôr v Šide.

PhMr. Štefan Tvrдый zomrel 19. 2. 2010 v Šide, pochovaný je v Lučenci.

PhDr. František Mihály, DiS. art.

Iné významné výročia

Osobností

HRNČIAR, Peter – 95. výročie narodenia (4. 5. 1928 Stará Halič), redaktor, konferencier, dramaturg, televízny pracovník. Od r. 1974 šéfredaktor hlavnej redakcie zábavných programov Čs. televízie v Bratislave. Zomrel 8. 11. 1980 v Bratislave.

JANKO, Július – 115. výročie narodenia (6. 5. 1908 Mašková), evanjelický teológ, prekladateľ, vysokoškolský profesor bohosloveckej fakulty. Bol vynikajúcim znalcom hebrejčiny a patril k prekladateľom Biblie. Zomrel 9. 3. 1975 v Bratislave.

GÁBOR, Andrej – 115. výročie narodenia (15. 5. 1908 Zombor), hudobný pedagóg, zakladateľ a prvý riaditeľ slovenskej hudobnej školy v Lučenci (1954). Zomrel 17. 7. 1991 v Lučenci.

GEGUŠ, Ján – 230. výročie narodenia (16. 5. 1793 Pleš), spisovateľ, pedagóg a prekladateľ. V r. 1836 vydal kázeň na podporu slepeckého ústavu v Pešti. Preložil dielo nemeckého pedagóga Campeho. Zomrel 5. 10. 1855 v Očovej.

RÁDAI (Ráday), Pavol – 290. výročie úmrtia (20. 5. 1733 Péceli, MR), historik, kurucký diplomat, kancelár Františka II. Rákociho, vyslanec Novohradskej župy, spisovateľ a publicista kuruckého obdobia. Najvýznamnejším dielom Pavla Rádaiho je jeho modlitebná knižka, ktorá obsahuje 20 modlitieb a 23 duchovných piesní na rôzne príležitosti. Od r. 1700 bol notár Novohradskej župy. Narodil sa 2. 7. 1677 v Lučenci, kde je aj pochovaný.

PAP, Gyula – 180. výročie narodenia (20. 5. 1843 Felsőpálfalva, MR), básnik. Od r. 1868 mal právnickú prax vo Fiľakove. Zozbieral mnoho palóckych ľudových piesní a rozprávok. Vydal ich pod názvom *Palóc népköltemények (Palócke ľudové básne)*. V roku 1903 bol zvolený za člena Petőfiho spolku.

KAČÁNI, Vladislav, prof., PhD., DrSc. – 90. výročie narodenia (20. 5. 1933 Mládzovo), psychológ, vysokoškolský učiteľ. V r. 1971 – 95 pôsobil na Katedre pedagogickej psychológie Filozofickej fakulty UK v Bratislave, od r. 1995 na Pedagogickej fakulte UMB v Banskej Bystrici. Autor publikácií: *Priručka z psychológie a pedagogiky* (1967), *Úvod dopedagogiky* a i. Zomrel 2. 2. 2007 v Bratislave.

ŠIŠÁK, Ján, prof. Dr., CSc. – 95. výročie narodenia (24. 5. 1928 Veľká Suchá, dnes súčasť obce Hrnčiarska Ves), geograf, vedec a univerzitný profesor. Od r. 1964 pôsobil na Pedagogickej fakulte UPJŠ v Prešove, 1981 univerzitný profesor. Zaoberal sa regionálnou geografiou, najmä Gemera, publikoval o. i. v odborných periodikách. Člen Gemerskej vlastivednej spoločnosti. Zomrel 22. 12. 1986 v Prešove.

Udalosti

- **160. výročie** (31. 5. 1863) – schválenie Stanov Matice slovenskej.
- **90. výročie** (7. 5. 1933) – začiatok písania Pamätnej knihy obce Tomášovce.
- **60. výročie** (9. 5. 1963) – slávnostné otvorenie kultúrneho domu v Poltári.
- **30. výročie** (26. 5. 1993) – znovuobjavenie busty cisárovnej Rakúska a kráľovnej Uhorska – Alžbety, zv. Sissi v Poltári (občanmi M. Abelovským, J. Kováčom a M. Balajom), v súčasnosti je umiestnená na MsÚ v Poltári. Podrobnejšie o objave sme písali v Rekuze č. 5/2018. Je v Zozname hmotných hnutelných pamätihodností mesta. Návrh na jej inštalovanie v Poltári podal barón Alojz Baratta, slávnostné odhalenie bolo na Alžbetinom námestí a bola tam aj pamätná tabuľa s maďarským nápisom: „Veličenstvu kráľovnej Alžbety preslávenej pamiatke s oduševnenou vlasteneckosťou postavil barón Alois Baratta-Dragonó veľkostatkár, Karol Kriwda, riaditeľ panstva s hmotnou podporou obcí Poltár a Zelené 29. júna 1899“.
- **25. výročie** (1. 5. 1998) – vznik samostatnej obce Zlatno.

Stalo sa v regióne

Rozprávková skrinka

Rozprávková skrinka 2023 je regionálna súťaž a prehliadka celoštátnej postupovej súťaže a prehliadky detskej dramatickej tvorivosti Zlatá priadka 2023. Prehliadka sa uskutočnila 29. 3. 2023 v kultúrnom dome v Poltári. Odborným garantom súťaže je Národné osvetové centrum a hlavným organizátorom regionálnej prehliadky bolo Novohradské osvetové stredisko Lučenec, ktoré pri organizovaní spolupracovalo s Mestom Poltár.

Rozprávková skrinka sa otvorila a divákovi z poltárskych základných škôl odhalila svoje tajomstvá. Bolo tam šesť predstavení, ktoré pre nás pripravili deti z jednotlivých detských divadelných súborov: **DDS Dokorán** pri ZŠ L. Novomeského Lučenec (*Dúšikovia*), **DDS Athéna** pri ZŠ s MŠ Cinobaňa (*Kúzelná ihlička*), **DDS Kukuk** pri SZUŠ Novohradská ul. Lučenec (*Klauniáda*), **DDS Dokorán** pri ZŠ L. Novomeského Lučenec (*Neotváraj!*), **DDS Athéna** pri ZŠ s MŠ Cinobaňa (*Hviezdy*), **DDS Dokorán** pri ZŠ L. Novomeského Lučenec (*On*).

V hľadisku okrem detských divákov sedela aj odborná porota, ktorá jednotlivé predstavenia hodnotila. Predsedom poroty bol **PhDr. Ľubomír Šárik** a ďalšími členmi boli **Mgr. Dušan Krnáč** a **Mgr. Arpád Szabó**. Na Rozprávkovej skrinke sme mali aj detskú porotu, ktorá pracovala pod vedením lektora **Mgr. art. Jána Marcineka** a tvorili ju členovia jednotlivých detských divadelných súborov.

Z hodnotenia odbornej poroty vyberáme: „*Umelecká úroveň prehliadky bola dobrá, súbory sú poučené, používajú minimum rekvizít a popisných ilustračných prvkov. Tvarová a žánrová pestrosť ponúkla niekoľko podnetných inscenácií hranych deťmi. Tvorcovia, či už školské súbory alebo súbory literárno-dramatických odborov ZUŠ, si našli a spracovali témy výsostne sa dotýkajúce detí. Vytratila sa komentovaná situácia a nechal sa priestor kreativite detí. Už tradične je regionálna prehliadka detskej dramatickej tvorivosti Rozprávková skrinka, ktorú organizuje Novohradské osvetové stredisko, vynikajúco pripravená. Je to súťaž a prehliadka s postupom na krajskú súťaž, preto porota určila inscenáciu s priamym postupom na krajskú súťaž a ďalšie dve inscenácie odporučila na postup. Pozitívom je organizácia tohto podujatia, tandem NOS Lučenec a Mesto Poltár sa postaral o to, aby sa súbory stretli, vzájomne sa konfrontovali a na workshope s bábkoherečkou Christianou Broos si deti vyskúšali, ako sa dá urobiť bábka z rôznych predmetov, ako pomocou predmetov vyjadriť emócie alebo prírodné úkazy. Pozitívom je aj práca detskej poroty, ktorá pracovala s lektorom Mgr. art. Janom Marcinekom, ktorý zaznamenal postrehy detí a tľmočil ich na rozborovom seminári vedúcim súborov.*“

Pokračovanie na s. 7

Porota udelila priamy postup na krajskú súťaž **DDS Doko-
korán** s inscenáciou **On**. Na krajskú súťaž a prehliadku odporu-
čila ešte **DDS Athéna** s inscenáciou **Hviezdy** a **DDS Doko-
rán** s inscenáciou **Dúšikovia**.

Naše poďakovanie patrí **Mestu Poltár**, ktoré nás prijalo,
pre deti pripravilo občerstvenie aj spomienkové darčekom a
primátor mesta **Peter Sitor** daroval Cenu primátora, ktorú
získal DDS Doko-
korán.

Podujatie sa uskutočnilo s finančnou podporou Ná-
rodného osvetového centra a Banskobystrického samospráv-
neho kraja.

Mgr. Milada Bolyošová

DOSKY NOSKY

je regionálna prehliadka neprofesionálneho divadla
mladých a neprofesionálneho divadla dospelých a je prvým
postupovým kolom pre divadelné postupové súťaže FEDIM a
Belopotockého Mikuláš pre divadelné súbory z okresov Luče-
nec a Poltár.

DOSky NOSky sa uskutočnili **1. 4. 2023** v priestoroch
zrekonštruovaného **Mestského kultúrneho strediska vo Fiľa-
kove**. Hlavným organizátorom prehliadky bolo Novohradské
osvetové stredisko Lučenec a spoluorganizátorom MsKS Fiľa-
kovo. Na regionálnej prehliadke sa predstavili tri mládežní-
cke divadlá – **Divadlo mladých pri OZ Timrava** Lučenec s in-
scenáciou **Cesta ku hviezdám**, **DS Zjavisko** Lučenec s in-
scenáciou **Fragments**, **DS Čo ja viem** pri SZUŠ Novohradská ul.
Lučenec s hrou **Nízko Tučný život** a dva súbory dospelých – **DS
Zjavisko** Lučenec uviedlo hru A. P. Čechova **Jubileum** a **DS HrCi-
Na** Cinobaňa s autorskou hrou Simony Albertovej **Ordinačné
hodiny**.

Medzi dlhoročne aktívne divadelné súbory, ktorými sú DS
Timrava Lučenec a DS HrCiNa Cinobaňa, pribudli teda aj
nováčikovia – DS Zjavisko z Lučenca. Všetky tieto súbory sa
uchádzali o postup do krajského kola. Jednotlivé predstavenia
hodnotila odborná porota, ktorá pracovala v tomto zložení:
dramaturgička a režisérka **Mgr. art. Lucia Hromníková**, hereč-
ka a pedagogička **Mgr. art. Silvia Svákusová**, herec a pedagóg
Filip Jekkel. Zásluhou dostatočnému časovému rámcu vyme-
dzenému na rozborové semináre mohla odborná porota pocti-
vo ohodnotiť každé videné predstavenie, pričom nastavila ko-
munikáciu s tvorcami formou diskusie. Vďaka ľudskému prístu-
pu, hodnoteniu na úrovni rád a dostatočnej otvorenosti súťa-
žiacich, prebiehali rozborové semináre v príjemnej atmosfére.

Každý súbor sa dozvedel, čo konkrétne nefungovalo
s vysvetlením, prečo tomu tak bolo. Najčastejšie bola súborom
pripomienkovaná režijno-dramaturgická koncepcia, dramatur-
gia celkovo, tempo, rytmus a u hercov javiskový prejav s často
chýbajúcimi motiváciami. Súčasťou podujatia bola aj vzdelá-
vací aktivita s lektorom Filipom Jekklom zameraná na hereckú
tvorbu, ktorá bola pre začínajúcich hercov veľmi užitočná. Po-
rota ocenila aj to, že na prehliadke nechýbala žánrová pestrosť,
a tak sme mohli vidieť komédie, tragikomédiu, rozprávku a au-
torskú drámu. Rozmanité boli aj témy, o ktorých sa mladí a
dospelí rozhodli hovoriť. Dotkli sme sa súrodeneckých vzťahov,
detskej fantázie, sebalásky, závislosti, falošnosti, súcitu a tole-
rancie, inakosti, karietizmu a kritiky slovenského zdravotníctva.
Samozrejme k zdarnému priebehu a priaznivej atmosfére do-
pomohol aj pekne zrekonštruovaný priestor divadelnej sály

Pokračovanie na s. 8

Mestského kultúrneho strediska vo Filákovke s kvalitným technickým zabezpečením a s technikom Štefanom Mišikom, ktorý ochotne pomohol a splnil všetky požiadavky divadelníkov. Je nám ľúto, že predstavenia nevidelo viac Filákovčanov. V hľadisku sme zaznamenali predovšetkým členov divadelných súborov, a to nielen tých, ktorí hrali. Povzbudiť svojich „konkurentov“ prišli Tomášovčania aj Kokavčania.

Výsledky súťaže neprofesionálneho divadla mladých:
Priamy postup na krajskú prehliadku a cenu **DOSky NOSky** získal divadelný súbor **Zjavisko** Lučenec za inscenáciu *Fragmenty*. Návrh na postup získal divadelný súbor **Čo ja viem** pri SZUŠ Lučenec za inscenáciu *Nízko Tučný život*. Divadlu mladých pri OZ Timrava odporučila porota, aby sa prihlásil na celoštátny festival neprofesionálneho činoherného, bábkového, hudobného a pohybového divadla dospelých a mládežníckych divadelných súborov s inscenáciami pre deti Divadlo a deti.

Výsledky súťaže neprofesionálneho divadla dospelých:
Priamy postup na krajskú súťaž a cenu **DOSky NOSky** získal divadelný súbor **Zjavisko** s inscenáciou A. P. Čechova *Jubileum*. Návrh na postup získal divadelný súbor **HrCiNa** Cinobaňa s autorskou hrou Simony Albertovej *Ordinačné hodiny*. Cenu za mužský herecký výkon za stvárnenie postavy mäsiara v inscenácii *Ordinačné hodiny* udelila porota **Jánovi Podhorovi** (DS HrCiNa Cinobaňa).

Všetkým neprofesionálnym divadelníkom ďakujeme, že sú stále ochotní púšťať sa do nových výziev a dobrodružstiev s cieľom osloviť, pobaviť, zaujať svojich divákov a niekedy ich primäť k tomu, aby sa zamysleli nad neudhmi, ktoré nás obklopujú. Tešíme sa na ďalšie stretnutia s divadlom a dúfame, že na ďalšom ročníku súťaže DOSky NOSky sa predstaví viac súborov, príde viac divákov a bude ešte vydarenejší ako tento.

Mgr. Milada Bolyošová

Hviezdoslavov Kubín

69. ročník Hviezdoslavovho Kubína začal pre recitátorov ešte v decembri minulého roka, pretože už vtedy museli začať pracovať s textami, ktoré si vybrali na prednes. Prvým postupovým kolom pre účastníkov každého ročníka sú školské kolá, ktoré školy organizujú vo februári. Najlepší a najúspešnejší recitátori z jednotlivých škôl sa potom stretnú na okresnom kole. Okresné kolo sa konalo v Poltári už **24. 2. 2023** v kultúrnom dome a zúčastnilo sa ho až 41 recitátorov. Okresné kolá jednotlivých kategórií v Lučenci sa konali **8. – 10. 3. 2023** v priestoroch Novohradského osvetového strediska. V prvej kategórii súťažilo 36 detí, v druhej 23 a v tretej 17 recitátorov. Vo štvrtej kategórii súťažilo 16 stredoškôľkov a v kategórii dospelých recitátorov sme mali jednu recitátorku. Do regionálneho kola postúpilo z okresných kôl 52 recitátorov a tí súťažili o postup na krajské kolo **4. 4. 2023** v priestoroch Novohradského osvetového strediska a Novohradskej knižnice v Lučenci.

Prednesy recitátorov I. a II. kategórie hodnotila porota v zložení Mgr. art. Cyril Páriš, Mgr. Marian Lacko a Jarmila Siváková. O postupujúcich v III., IV. a V. kategórii rozhodovala porota v zložení PhDr. Ľubomír Šarik, Mgr. Dušan Krnáč a Mgr. Arpád Szabó. Súčasťou programu bola aj tvorivá dielňa pre mládežníckych recitátorov zameraná naintepretáciu umeleckého textu v praxi, výber textov, rozbor prednesov, využívanie výrazových prostriedkov s lektorom Mgr. art. Jánom Marcinekom a tvorivá dielňa pre vedúcich DDS, literárno-dramatických krúžkov a pedagógov zameraná na prácu so slovom v rámci tvorby divadiel poézie a detských recitačných kolektívov, ktorú viedla Mgr. Natália Novotná.

Výsledky regionálneho kola 69. Hviezdoslavovho Kubína:

I. kategória – prednes poézie: 1. **Vivien Mániková** (Súkromná ZŠ Gemerská cesta, Lučenec), 2. **Vivien Nátonová** (ZŠ s MŠ H. Ponickéj Halič), **Emma Beracková** (ZŠ s MŠ Kokava nad Rimavicou), 3. **Liliana Bračoková** (ZŠ s MŠ Kalinovo); **prednes prózy:** 1. **Emma Hrdinová** (ZŠ M. R. Štefánika, Haličská 8 Lučenec), 2. **Melissa Hazuchová** (ZŠ Školská 3, Poltár), **Nela Chamulová** (Súkromná ZŠ, Gemerská cesta, Lučenec), 3. **Karolína Malčeková** (ZŠ Slobody 2, Poltár).

Pokračovanie na s. 9

II. kategória – prednes poézie: 1. **Filip Brand** (Cirkevná ZŠ J. Bosca Lučenec), **Ema Bahledová** (ZŠ Vajanského Lučenec), 3. **Peter Illéš** (ZŠ s MŠ Kalinovo); **prednes prózy:** 1. **Nela Ridzoňová** (ZŠ Slobody 2 Poltár), 2. **Natália Polomská** (ZŠ Vajanského Lučenec), 3. **Michaela Presperinová** (ZŠ, Haličská 7, Lučenec).

III. kategória – prednes poézie: 1. **Eva Kaličiaková** (ZŠ Vajanského, Lučenec), 2. **Filip Korim** (Cirkevná ZŠ J. Bosca Lučenec), 3. **Tomáš Fehérpataky** (ZŠ „Slobody 2, Poltár“); **prednes prózy:** 1. **Alica Bartková** (Cirkevná ZUŠ Lučenec), 2. **Daniel Grom** (ZŠ s MŠ Kalinovo), 3. **Viktória Nátonová** (ZŠ s MŠ H. Ponickej Halič), **Michal Šarkan** (ZŠ M. R. Štefánika, Haličská 8, Lučenec).

IV. kategória – prednes poézie: 1. **Nina Póchová** (Gymnázium B. S. Timravy Lučenec), 2. **Lucia Sedlačeková** (SOŠ pedagogická Lučenec), 3. **Lukáš Ostrihoň** (Gymnázium B. S. Timravy Lučenec); **prednes prózy:** 1. **Matej Janšto** (Súkromné gymnázium Lučenec), 2. **Tamara Ela Tóthová** (Gymnázium B. S. Timravy Lučenec), 3. **Miriám Galdíková** (SOŠ pedagogická Lučenec).

V. kategória – prednes prózy 1. **Jana Cerovská.**

Mgr. Milada Bolyošová

Novohradské osvetárske jednohubky 2023

Online aj naživo. Ponúkame či „servírujeme“ zaujímavosti z rôznych oblastí – histórie, turistiky, nárečia, gastronómie, ľudového odevu, literatúry, divadla, hudby, predstavujeme významné osobnosti regiónu a pripomíname zaujímavé udalosti. Minulý rok bola témou hudba, v roku 2023 je to **literatúra**, predstavíme spisovateľov, básnikov, jazykovedcov.

Zástupcom literatúry v marci bol výnimočný učiteľ, básnik, ilustrátor, skladateľ, organista, spevák, dramaturg, spiso-

vateľ **Anton Emanuel Timko**, 10. marca sme si pripomenuli jeho 120. výročie úmrtia v Podkriváni, ale tento rok má aj 180. výročie narodenia.

Mgr. Stanislav Spišiak, riaditeľ Novohradského osvetového strediska v Lučenci, sa o tejto málo známej osobnosti v malej sále osvety rozprával s **RNDr. Jozefom Klindom**, environmentalistom, geografom, ochranárom, spisovateľom, ktorý o Timkovi pripravuje knihu. Rozprave predchádzalo putovanie po stopách „Perohryza“, najskôr návšteva Envirokabinetu v Haliči a potom si ho pripomenuli v Podkriváni pri jeho pamätníku od Fraňa Štefunku. Viac o Timkovi sme písali v marcovom čísle.

Jednohubku pripravili: M. Abelovský, S. Spišiak, J. Klinda a J. Cerovská. Celý dokument je uverejnený na tomto linku: <https://fb.watch/jCzrYgVhmQ/>

Svetový deň zdravia

Pri príležitosti Svetového dňa zdravia, ktorý sa oslavuje **7. apríla**, sme v spolupráci so Slovenským Červeným krížom Lučenec zorganizovali **20. 4. 2023** krátku besedu a ukážku prvej pomoci pre seniorov. Podujatie sa konalo priamo v Klube dôchodcov v Lučenci na Ulici Dr. Herza. **Bc. Jana Cerovská**

XVI. Palócka Veľká noc

Na Veľkonočný pondelok 10. 4. 2023 o 10.30 hod. otvorilo svoje brány tradičné podujatie **Palócka Veľká noc na Filakovskom hrade**. Organizátor podujatia – **Mestské kultúrne stredisko** vo Filakove – aj tento rok ponúklo bohatý program. Dôraz kládli na miestne hodnoty palóckej tradície, ale popri maďarskej kultúre sa predstavila aj slovenská. Návštevníci si mohli vyskúšať rôzne techniky zdobenia vajčiek, naučiť sa základy zdobenia perníkov a vyhotoviť si veľkonočné figúrky z pátky. Deti sa mohli tešiť na rozprávkový kútik, ručne poháňaný kolotoč, rôzne súťaže zručnosti, jazdu na koni a lukostreľbu. Program obohatil na nádvorí a na Podhradskej ulici jarmok, na mieste konania podujatia ochutnávka miestnych jedál, stánok ľudovej hudby, požehnanie jedál a veľkonočné vínne a polievacie.

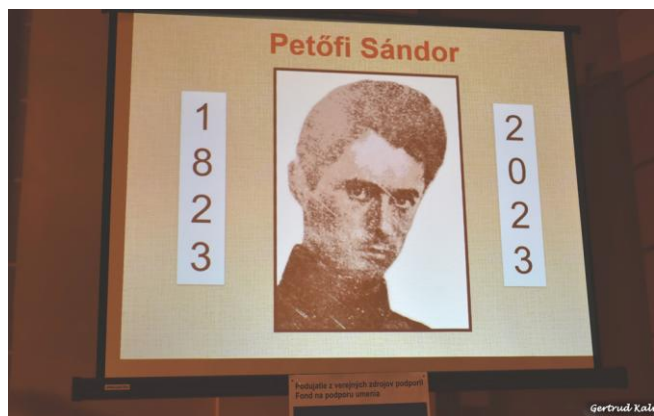
Pre návštevníkov bol na javisku pod holým nebom na úpätí hradu scénický program s viacerými folklórnymi súbormi. Predstavili sa folklórny súbor Vidróczki z mesta Gyöngyös, ľudová hudba Dátelinka z Detvy a sólisti folklórneho súboru Jánošík z Filakova, detský folklórny súbor Jánošík, spevácka skupina Foncsik a ľudová hudba File Banda. Na scéne vystúpila aj hudobná skupina Tárkány Művek z Budapešti. Na sprievodných programoch sa podieľa remeselnícka dielňa Motolla, bábkové divadlo MeseFigurák, OZ Filakovskí vlci, OZ Slobodný cval a spoločnosť BANYA-társulat. Súčasťou programu boli aj stále a dočasné expozície Hradného múzea vo Filakove.

Partnermi podujatia sú Hradné múzeum vo Filakove, Verejnosprospešné služby Filakovo, Dobrovoľný hasičský zbor mesta Filakovo, Miestna občianska poriadková služba Filakovo a miestne základné školy.

Podujatie podporil *Fond na podporu kultúry národnostných menšín*.

Zdroj: www.filakovo.sk

Petőfi v Novohrade - Petőfi Nógrádban

Literárno-hudobný program pri príležitosti 200. výročia narodenia Sándora Petőfiho sa uskutočnil **17. 4. 2023** v Lučenci. V preplnenej sále Mestského múzea (Radnica) podujatie otvoril **Mgr. Stanislav Spišiak**, riaditeľ NOS, a **Karol Galcsík**, člen Novohradského oblastného výboru Csemadoku v Lučenci, odborný pracovník NOS pre menšinovú kultúru.

V programe účinkovali členovia ZO Csemadoku vo Filakovských Kováčoch, žiaci Strednej odbornej školy pedagogickej v Lučenci, jednotlivci István Csák, István Mázik, Milan Alberti, Gábor Kelemen, Gábor Erdélyi, Sándor Haris. Ako hosť vystúpil Imre VADKERTI, spevák a umelec.

Organizátormi boli Novohradské osvetové stredisko – kultúrna inštitúcia Banskobystrického samosprávneho kraja, Csemadok Novohradský oblastný výbor. Podujatie z verejných zdrojov podporil *Fond na podporu kultúry*.

Karol Galcsík

Básnik s ohnivou dušou – Petőfi v Lučenci

Rok 2023 je rokom 200. výročia narodenia svetoznámeho maďarského básnika slovenského pôvodu, revolucionára **Sándora Petőfiho**. Vďaka tomu tento rok je bohatý na programy, výstavy a iné kultúrne aktivity viažuce sa k básnikovi. Keďže Petőfi precestoval vtedajšie Uhorsko, sotva sa nájde také miesto, ku ktorému sa neviaže nejaká spomienka na básnika.

Svoju cestu do Horného Uhorska v roku 1845 zaznamenal vo svojich cestopisoch, ktorú predstavuje séria piatich výstav s názvom *Po Petőfiho stopách v Gemeri a Novohrade*, ktorú realizuje v rámci spoločného cezhraničného projektu päť inštitúcií – dve z Maďarska a tri zo Slovenska: MNM Palác Múzeum v Balážskych Ďarmotách, MNM Forgách-Lipthay Kastélymúzeum v Sečanoch, Gemersko-malohontské múzeum v Rimavskej Sobotě, Hradné múzeum Fiľakovo a Novohradské múzeum a galéria v Lučenci.

Výstava v Novohradskom múzeu a galérii v Lučenci s názvom *Básnik s ohnivou dušou* predstaví od **21. 4. 2023** momenty z Petőfiho pobytu v Lučenci. Hlavnou témou výstavy je láska. Petőfi počas svojho pobytu v meste v roku 1845 napísal aj dve básne – *Slečne Vilme P.* a *Krajčírka*, ktoré zapadajú medzi dva výrazné cykly jeho ľúbostnej poézie a ktoré formovali básnikovu predstavu o láske. Petőfiho zážitky z Lučenca, jeho zoznámenie sa s dvomi lučeneckými múzami a spomienky tamojších priateľov a známych spájajú básnika s mestom.

Cieľom výstavy, ktorá potrvá do 22. októbra, je priblížiť prostredie Petőfiho návštevy v Lučenci dobovými predmetmi a zariadením, vyzdvihnúť najdôležitejšie detaily, evokovať prostredie zo života dvoch múz – mestskej dievčiny a chudobnej krajčírky, ktoré neskórbásnika uvádzajú do vyšších sfér lásky – k jeho skutočnej a naplnenej láske k Júlii Szendreyovej.

Paralelne s jeho sobášom vstupuje do obrazu téma revolúcie a vojny za nezávislosť, ktorá vytvára ďalšie spojenie s mestom: v lete 1849, niekoľko dní po Petőfiho zmiznutí v bitke pri Segesvári, jedna z ruských armád povolaných na potlačenie vojny za nezávislosť Uhorska zničila mesto Lučenec. Táto udalosť znamenala najtragickejší zlom v dejinách mesta.

Realizáciu výstavy podporil NKA – Národný kultúrny fond Maďarska.

Zdroj: www.nmg.sk

Preletím vlast', jak je dlhá-šíra...

V piatok **21. 4. 2023** sa na parkovisku Gymnázia Fiľakovo pri príležitosti 200. výročia narodenia Sándora Petőfiho otvorili dvere pojazdného **Petőfiho múzejného autobusu**. Mottom, ktoré dáva názov výstavy, je fragment básne *Moje piesne*, ktorý vyjadruje nielen Petőfiho vášeň pre cestovanie a jeho poetické ambície, ale naznačuje aj nevšednosť výstavy.

Výstava pozýva na imaginárnu cestu: v roku 1845 nastúpime do rýchleho koča vedľa Petőfiho, aby nám básnik mohol pripomenúť rozhodujúce etapy svojej minulosti na „voze meniacich sa osudov“ a spolu s nami preskúmať svoju budúcnosť. Pri vstupe do autobusu sa návštevník prostredníctvom obrázkov a textov stretne s už dorazeným básnikom. Prostredníctvom cestovania si Petőfi pripomína niektoré etapy svojej minulosti a odhaľuje tajomstvo a plány svojej budúcnosti a sprevádza počas prehliadky výstavy.

„Fyzické vystavenie 10 emblematických zbierkových predmetov tvorí kosť výstavy, do ktorej boli vybrané známe básne. Objekty evokujú križovatky a vzťahy, ktoré definujú umelcov život, počnúc prvým verejným portrétom básnika, ktorý sa objavil na verejnosti, až po zväzok obsahujúci všetky Petőfiho básne vydané v roku 1847. Objekty umiestnené v stene autobusu sú zvýraznené pomocou zvuku, obrazov a textov a nabádajú návštevníka k bádaniu a skúmaniu“ – píše o výstave na stránkach PIM-u.

Vo Fiľakove bol múzejný autobus otvorený od 8:00 do 12:40 hod., vtedy výstavu navštívili organizované skupiny žiakov z fiľakovských škôl a po obedňajšej prestávke si nevšednú výstavu mohla pozrieť široká verejnosť od 13:20 do 16:00.

Výstava sa uskutočnila pod kuratelou Petőfiho literárneho múzea, Zsuzsanny Szvorák, predsedníčky Základnej organizácie Csemadoku vo Fiľakove, a Gymnázia – Gimnázia Fiľakovo.

Mgr. Juraj Péter,
riaditeľ Gymnázium – Gimnázium Fiľakovo

Žiť za to stojí

Zbory pre občianske záležitosti Človek k človeku, ktoré pôsobia pri obciach a mestách v Novohrade súťažili na tému „Žiť za to stojí“.

Kultúrny dom a obradná sieň v Cinobani boli 19. 4. 2023 dejiskom XXIX. ročníka regionálnej prehliadky zborov pre občianske záležitosti regiónu Novohrad pre okresy Lučenec, Veľký Krtíš a Poltár. Tému každoročne vyhlasuje Ústredná rada ZPOZ v Banskej Bystrici. Pre tento ročník zvolili motív „Žiť za to stojí“. Jednotlivé zbory sa mohli voľne zapojiť zvoleným pásmom. Mohli to byť občianske obrady so zameraním na uzavretie manželstva, posledné rozlúčky a občianske pohreby a rodinná slávnosť, víťanie dieťaťa do života. Ukážky pripravili kolektívy ľudí zaniatených pre prácu v tejto oblasti. Jej krása spočíva v umocňovaní zážitkov, záujme o človeka, vôle a ochote venovať sa mu jeho v slávnostnej, radostnej no i bolestnej chvíli, uviedol predseda Regionálnej rady ZPOZ Novohradu **Richard Laššan**.

Vo vynovenej pekne upravenej obradnej sieni v kultúrnom dome v Cinobani privítala v mene starostu obce Jozefa Melichera zástupkyňa starostu Karin Bitnerová-Belovičová a predsedníčka miestneho ZPOZ-u Janka Urbančoková zažela všetkým prítomným príjemný deň plný zážitkov. Súťaže sa zúčastnili štyri kolektívy z Cinobane, Málince, Tomášoviec a Lehôtky. Na krajskú prehliadku, ktorá sa uskutoční 4. mája na Zvolenskom zámku, postúpili dva kolektívy, ktoré budú reprezentovať Novohrad: ZPOZ z Tomášoviec a Málince s programom Uvítanie dieťaťa do života.

Podakovanie za príjemnú atmosféru, pekné prostredie a zabezpečenie občerstvenia a vecných darov pre účinkujúcich patrí starostovi obce Cinobaňa Jozefovi Melicherovi a pracovníckam Obecného úradu. Nakoniec patrí vďaka všetkým, ktorí v obciach a mestách venujú čas, sily, prostriedky a svoje schopnosti tejto činnosti.

Richard Laššan, starosta obce Lehôtka

Svetový deň Zeme

Bol vyhlásený už v roku 1970. V Novohradskom osvetovom stredisku sme si ho spolu so žiakmi ZŠ DSA Lučenec a žiakmi Strednej odbornej školy pedagogickej Lučenec pripomenuli 21. 4. 2023 prostredníctvom prednášky **Cesta trička** o dopade textilného priemyslu na našu planétu. Prednášku viedla **Lucia Slancová**, ktorá sa dlhodobo venuje alternatívnym „zelenším“ možnostiam odievania. Dozvedeli sme sa napríklad, že ročne sa vyhodí až 92 miliónov ton textilného odpadu, čo spôsobuje takmer 10 % celkovej tvorby CO₂ na našej planéte, ďalej o udržateľných spôsoboch, aká je sila jednotlivca a že každý krok sa počíta.

Bc. Jana Cerovská

NEZNÁMY

Slávnostné otvorenie výstavy pod názvom **NEZNÁMY** (pri príležitosti 55. výročia úmrtia **Františka Gyurkovitsa** 1876 – 1968) sa konalo **28. 4. 2023** v Mestskom múzeu Lučenec, budova historickej Radnice, Ul. Dr. Herza 240/1.

Dňa 20. januára 1968 dotýklo ušľachtilé srdce lučeneckého maliara Františka Gyurkovitsa. Lučenčanom netreba tohto umelca, neodmysliteľného návštevníka trhov, ktorých prchavé okamihy načrtával na tvári miesta a rozvíjal v pokoji ateliéru, predstavovať.

Pokračovanie na s. 13

**NEZ-
NÁ-
MY**

VERNISÁŽ
28.04.2023
o 16:30

Na výstave návštevníkom ukážeme hlavne jeho menej poznané diela, ktoré pochádzajú zo zbierkového fondu Stredoslovenskej galérie v Banskej Bystrici. Možno niektorý z obrazov niečo návštevníkom pripomenie, ale Gyurkovits vždy motív, ktorý ho zaujal, niekoľkokrát opakoval. Impresie bežného života, zákutia Lučenca, návštevy miest a vidieka ponúkali impulzy vzniku maliieb s pastóznou kresebnosťou, farebnou sviežosťou a expresivitou.

Diela maliara Lučenca, Františka Gyurkovitsa, môžete obdivovať **do 25. júna 2023** vo výstavnej sále Mestského múzea Lučenec.

Zdroj: www.lukus.sk

Úspech tanečníkov

Na krajskej súťažnej prehliadke moderného a módného tanca **DEŇ TANCA**, ktorá sa konala **21. 4. 2023** v MsKC Žiar nad Hronom získala s choreografiou *Invázia trpaslíkov* **Tanečná škola WANTED** z Lučenca **zlaté pásmo** s postupom do celoslovenského kola prehliadky Deň tanca.

Blahoželáme!

Napísali nám

Polárna žiara nad Novohradom pred osemdesiatimi piatimi rokmi

Pred niekoľkými dňami Slovenský hydrometeorologický ústav informoval, že zo stredného a východného Slovenska bola pozorovateľná **polárna žiara**. Pritom polárna žiara (tiež nazývaná ako Aurora Borealis alebo Aurora Australis) je prírodný jav, ktorý sa najčastejšie vyskytuje v oblastiach blízkeho severného a južného pólu Zeme.

V tejto súvislosti sa žiada súčasníkom pripomenúť, že polárna žiara bola videná pre 85 rokmi aj v Novohrade, čo zaznamenali obecní kronikári v Hradišti, Rovňanoch i Brezničke. V obecnej kronike Hradišťa je o tomto prírodnom jave takýto zápis: „21. marca v stredu večer o siedmej hodine sa bola totiž zjavila za Vrchmi nádherná polárna žiara červenej farby. Dedina bola celá zaplavená červeným svetlom. Ľudia postávali na uliciach dlho do noci. Spomenutá žiara sa začala nad Dielom a pomaly sa šírila smerom k Jasenine na východ a trvala v jednotlivých častiach skoro celú noc.

V obecnej kronike Rovňan zasa nachádzame takýto zápis: „Za jasnej noci, večer z 25. na 26. januára bola viditeľná krásna polárna žiara na oblohe, akú málokterá generácia ľudí – menovite v našich krajinách – môže vidieť. Noviny o tomto zvláštnom zjave hodne písali a vedecky vysvetľovali úkaz.“

A obecný kronikár v Brezničke to zaznamenal takto: „25. januára okolo ôsmej hodiny objavil sa vzácny prírodný zjav, aký sa často nevyskytuje. Na severnej oblohe objavilo sa najprv ružové, potom červené svetlo preplnené zelenkastými a belasými svetelnými pásmi. Bola to polárna žiara, aká v polárnych kruhoch je všedným zjavom. U nás sa objavuje zriedka, avšak v takej kráse ako teraz, neobjavila sa vari nikdy. Ohnive sfarbená obloha budila dojem, akoby horeli všetky lesy a plamene žiaru osvetľovali nočnú oblohu.“

Tento „zjav“ si obyvatelia vysvetľovali ako znamenie „ohlasujúce“ príchod vojny, lebo, ako je to napísané v hradištianskej kronike, „i pred svetovou vojnou (poznámka: myslí sa prvá svetová vojna) sa bola zjavila“. Aj v kronikách Rovňan a Brezničky je uvedené, že „ľudia predesení a prestrašení usudzovali a predpovedali to za znamenie vojny“ (Rovňany) alebo „mnohí pripisovali žiaru za znamä budúcej vojny“ (Breznička).

Na základe tohto odkazu našich predkov však vyslovujeme pevnú vieru, resp. nádej, že tohtoročné nebeské divadlo nad Slovenskom treba vnímať len ako stret iónov zemskej atmosféry so slnečným vetrom, ktorý nesie elektricky nabitú časticu slnka, ale neznamená predzvesť vojny.

Použitá literatúra: *Zažili sme vojnu.*

Editori Mišo Šesták a Július Lomenčík.

Vydal Miloš Hric a občianske združenie Pre Hradište, 2015.

Július Lomenčík

JAZYKOVÉ OKIENKO

Júliusa Lomenciča

Písanie veľkých písmen I.

Spisovná slovenčina – podobne ako iné jazyky – jestvuje v dvoch formách: v ústnej a písomnej.

Základnou podobou jestvovania jazykov je hovorená zvuková reč. Písmo je vývinovo (historicky) neskorý výtvar. Vzniklo pre potreby zachytávania, uchovávanía a šírenia pôvodne zvukových rečových prejavov v grafickej podobe. Sústava písmen (písmo) a pravidlá používania písmen na zachytávanie a nahrádzanie zvukovej reči sa označujú slovom **pravopis** („ortografia“, t. j. „správne písanie“). Pravopisné sústavy sa môžu v čase meniť, ale tieto zmeny závisia od vôle ľudí: sú výsledkom spoločenskej dohody, a to na podnet a podľa kompetencie odborného jazykovedného orgánu – pravopisnej komisie. Pravopisné pravidlá, podľa ktorých sa píše slovenské texty, predstavujú vo svojom celku slovenskú **pravopisnú normu**, ktorá sa opisuje v **Pravidlách slovenského pravopisu**.

Vo verejných písomných prejavoch akékoľvek porušenie pravopisnej normy znamená, že používateľ spisovnej slovenčiny sa dopustil **jazykovej chyby**. Podľa jazykovedca Jána Kačalu „jazykovou chybou označujeme predovšetkým taký jazykový prostriedok, ktorý značí evidentné porušenie hláskoslovných, tvaroslovných, lexikálne významových alebo syntaktických pravidiel a samozrejme i pravopisných noriem spisovného jazyka“.

V súčasných verejných textoch dochádza často k narušeniu pravidiel napríklad **v písaní veľkých písmen**, ktoré (popri malých) prispievajú k väčšej prehľadnosti písaného jazykového prejavu, k jeho optickej členosti, čo umožňuje jeho ľahšie čítanie a lepšiu orientáciu v texte. Pravidlá písania veľkých písmen v slovenčine sú v súčasnosti pod veľkým tlakom nemeckého a anglického pravopisu. Vplyvom cudzích jazykov, napr. veľkých písmen aj vo všeobecných podstatných menách (nemčina), resp. v ktorých sa píše v názvoch a nadpisoch každé plnovýznamové slovo s veľkým písmenom (angličtina), sa takáto nevhodná tendencia tlačí aj do slovenského pravopisu. Okrem rozširujúcej sa znalosti cudzích jazykov, ale aj vplyvom počítačovej komunikácie a vplyvom aj akejsi módnosti sa veľké písmená píše (alebo aj nepíše) aj tam, kde sa v slovenčine nepoužívajú, a spôsobujú tak neistotu v chápaní či porozumení textu a rozkolísanosť v pravidlách o ich používaní, napr. *Super Star, Súkromná Autoškola, Televízne Noviny, Prvá Slovenská Poistovňa*. Preto „módnou“ tendenciu rozmnožovať počet veľkých písmen v texte treba obmedzovať.

Použitá literatúra:

KAČALA, Ján: *Súčasný spisovný jazyk*. Martin: Vydavateľstvo Matice slovenskej, 2021.

KRÁL, Ābel: *Pravidlá slovenskej výslovnosti*. Martin: Matica slovenská, 2009.

Pravidlá slovenského pravopisu. 4. nezmenené vyd. Bratislava: Veda, 2013.

Novohradské osvetové stredisko
- kultúrna inštitúcia
Banskobystrického samosprávneho kraja
a autor
prof. PhDr. Pavol Martuliak, CSc.

Vás pozývajú

18. 5. 2023
/štvrtok/ **16:30**
HOD.

na prezentáciu publikácie spojenú s besedou a autogramiádou

Vrchársky kraj Novohradu

Návraty do minulosti

Národopisne koncipovaná monografia emeritného profesora a historika ponúka faktograficky spracované jednotlivé zložky tradičnej kultúry, ale tiež vzácne autorove osobné, miestami emotívne návraty do minulosti.

Malá sála
NOVOHRADSKÉHO OSVETOVÉHO STREDISKA
LUČENEC

Letné tvorivé dielne s NOSkou 2023

17. - 21. 7.
8:00 - 16:00
Hravosť, hranie, hra
- letné divadelné dielne
7 - 12 rokov
70,- €
Kokava-Línia Chata Ipeľ

7. - 11. 8.
8:00 - 16:00
Prázdniny v Dielničke
- remeselné umelecké dielne
- točenie na hrnciarском kruhu
- a mnoho iného...
8 - 14 rokov
100,- €

24. - 28. 7.
Palocky
Ľudovo-umelecký tábor pobytový tábor
- remeselné dielne
- ľudový tanec
8 - 14 rokov
104,- €

V účastníckych poplatkoch je zahrnuté: strava, lektor, materiál, doprava

Podujatie z verejných zdrojov podporil štát na podporu umenia

Info: www.noslc.sk
FB/Novohradskáosvetva
047/4512703

novohradské osvetové stredisko
BANSKOBYSŤRICKÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ

**XXVII.
MEDZINÁRODNÝ
NOVOHRADSKÝ
FOLKLÓRNY
FESTIVAL**

**XXVII.
NÓGRÁDI
NEMZETKÖZI
FOLKLÓR
FESZTIVÁL**

**26. - 30.
JÚL 2023**

novohradské
osvetové
stredisko

mestá a obce
historického Novohradu
(Slovensko/Maďarsko)

Zväz Slovákov
v Maďarsku

a történelmi Nógrád
városai és falvai
(Szlovákia/Magyarország)

Obrázky zo svadby

**Slávnostný GALAVEČER
29. 7. 2023**

Amfiteáter Lučenec

- ☉ Kvalitné domáce folklórne súbory a sólisti
- ☉ Špičkové zahraničné súbory:

**BURUNDI (Afrika)
MALORKA
TURECKO
MAĎARSKO**

- ☉ Prehliadka ľudových hudieb
- ☉ Remeselný jarmok
- ☉ Výstava svadobných krojov Novohradu
- ☉ Krojovaný sprievod mestom

S finančnou podporou:

ÚRAD
PRE SLOVÁKOV
ŽIJÚCICH
V ZAHRANIČÍ

**KULT
MINOR**

NOVOHRADSKÉ
MÚZEUM
A GALÉRIA

SALGÓTARJÁN

MESTO POLTÁR

MESTO FILAKOVO

OBEC VIDINA

OBEC HALIC

OBEC DIVÍN

OBEC DOLNÁ STREHOVÁ

OBEC CINOBANA

EUROPE DIRECT
Lučenec

TURISTICKY
NOVOHRAD A
PODPOLANIE

MsKS Filakovo
VMK Pútek

Mediálni partneri:

RÁDIO
REGINA STRED

MESTSKÉ NOVINY
LUČENEC

AjDnes.sk
produkcija na Slovensku

FGKUS

KAM ZA KULTÚROU

Novohradské osvetové stredisko

– kultúrna inštitúcia Banskobystrického samosprávneho kraja

Umelecké slovo, divadlo

17. 5. **Stúdio L+S**, Patrick Süskind
KONTRABAS, réžia: Martin Porubjak
a Martin Huba, účinkujú: Martin Huba,
soprán Veronika Bilová

/Dominika Mičíková,
kino Apollo Lučenec o 18.00 hod.,
vstupné: 20,- €, predaj vstupeniek: MIC
Lučenec, www.kultura.lucenec.sk,
www.predaj.sk

19. 5. **Divadlo a deti** – vystúpenia
detských divadelných súborov,
MsKS Fiľakovo o 9.00 hod.

24. 5. Predstavujeme Vám...

– úspešných recitátorov,
malá sála NOS o 17.00 hod.

Folklor, hudba, tanec

20. 5. **Nositelia tradícií**
– regionálna postupová súťaž a prehliadka
folklórnych skupín org. v spolupráci
s Obcou Halič,
KD Halič o 15.00 hod.

Foto, film, výtvarná tvorba

Máj – **Výstava fotografií AMFO 2023**,
NOS Lučenec – chodba č. 1,
pracovné dni od 8.00 do 15.00 hod.

Kultúrno-spoločenské podujatia

18. 5. **Prof. PhDr. Pavol Martuliak**,
CSc.: Vrchársky kraj Novohradu –
Návraty do minulosti, prezentácia kníh
autorom, beseda
a autogramiáda spojená s predajom,
malá sála NOS o 16.30 hod.

26. 5. **VIDINA ROCKU II.**,
futbalové ihrisko vo Vidinej
o 18:00 hod.

Prehliadka regionálnych rockových
hudobných skupín,
ktoré sa venujú vlastnej tvorbe.
Hudobný hosť podujatia kapela J
ohn Wolfhooker z Českej republiky.
Účinkujú kapely:
Dr. Mundi, Experiment, landless.

27. 5. **Juraj Kubinec**
– **nestor slovenských fujaristov**,
od 15.00 – fujaristi, ZUŠ, FS Kokavan,
hudobná sk. ELÁN FOREVER
a ĐUCHOŇOVCI,
ulička remesiel, Saška Baška...,
hl. org.: Obec Utekáč, spoluorg. NOS.

Klubové podujatia

24. 5. **Klub paličkovanej čipky**
PAVŮČIK pri Dielničke,
NOS –dielňa ľudových remesiel
o 15.30 hod.

29. 5. **Literárny klub V.L.A.S.** pri NOS
– stretnutie autorov,
prezentácia a rozbor tvorby,
malá sála NOS o 15.30 hod.

Dielňa ľudových remesiel DIELNÍČKA

Dielňa keramiky pre verejnosť
3., 10., 17., 24. a 31. 5. (vždy v stredu)
– práca s hlinou, pokračovanie
„Uceleného keramického kurzu“.

Výroba keramických misiek
technikou sgrafito (20 eur/osoba
– v cene je zahrnuté aj neskoršie
naglazovanie misy a 2 výpaly).

Výroba keramických šálok s odtlačkami
rastlín (20 eur/osoba
– v cene je zahrnuté aj neskoršie
naglazovanie šálky a 2 výpaly).

Kurzy pre školy

Hlina:

Výroba keramickej zvonkohry
– trieda si spoločne vyrobí komponenty
na spoločnú zvonkohru
(termín podľa dohody so školami).

Točenie na hrnčiarском kruhu
(termín podľa dohody so školami).

Z podujatí bude vyhotovená fotodokumentácia
pre potreby a propagáciu aktivít NOS.
Zmena programu vyhradená!

Sledujte nás na www.nosl.sk a
<https://www.facebook.com/novohradskaosveta>

Novohradská knižnica

– kultúrna inštitúcia Banskobystrického
samosprávneho kraja

15. 5. **Hravé obrázky**,
workshop o 9.00 hod.
v rámci cyklu Brána príbehov dokorán
pre žiakov ZŠ s výtvarníkom,
ilustrátorom komiksov
Jurajom Martiškom,
ktorý sa venuje vtipným historickým
príbehom zo slovenskej i svetovej histórie.

18. 5. **Kreslenie hrou**, workshop
kreatívneho kreslenia suchým pastelom
nielen podľa vlastnej fantázie,
ale aj podľa kníh a predlohy,
rôzne triky pri kreslení prezradí
Marianna Žilková.
Podujatie o 9.00 hod.
je súčasťou cyklu Zaži knihu v knižnici
a je určené verejnosti,
seniorom a študentom SŠ.

23. 5. Stredovek zblízka

s Katarínou Sojkovou o 16.30 hod.,
návštevníci sa dozvedia nielen o spôsobe
obliekania, stravovania, postavení žien
a mužov rôznych spoločenských vrstiev,
ale aj rôzne iné zaujímavosti.
Podujatie sa uskutoční v rámci cyklu
Zaži knihu v knižnici.

26. 5. **Čaro povestí**, beseda o 9.30 hod.
so spisovateľkou Renátou Matúškovou,
ktorá píše pre deti prijateľnou a vhodnou
formou nielen povestí, ale aj knihy
náučného formátu. Jej povestí vychádzajú
aj v časopise Fifík, autorka momentálne
pôsobí aj ako učiteľka základnej školy.
Beseda je súčasťou cyklu
Pestrá paleta zážitkov.

Novohradské múzeum a galéria

– kultúrna inštitúcia Banskobystrického
samosprávneho kraja

5. 5. Jubilejná výstava 20 – ročnej činnosti
„**Združenia Palóckych ľudových**
umelcov“ predstaví výsledky remeselnej
činnosti 35 členov združenia pôsobiacich
v Maďarsku a na Slovensku.
Vernisáž: o 16.30 hod.,
výstava potrvá do 4. 6. 2023.

Do 22. 10. **Básnik s ohnivou dušou**,
výstava predstaví momenty
z Petőfiho pobytu v Lučenci.

Fiľakovo

13. 5. NOC MÚZEÍ A GALÉRIÍ:

Mestské vlastivedné múzeum:
Krajiny svetla – otvorenie výstavy
obrazov Kamila Juraška.

Hrad Fiľakovo – Bebekova veža
o 18.00 hod: *Po stopách Petőfiho*
v Gemeri a Novohrade – reľazec výstav
pri príležitosti 200. výročia narodenia.

Otvorenie fiľakovskej výstavy
s názvom *Lásza, kedves öcsém*
– zo *Slováka všetko vstane*,
ešte aj magyar költő.

22. 5. – 4. 6. **Týždeň európskych**
geoparkov – vedomostné súťaže,
výtvarná súťaž a vedené pešie túry,
vybrané lokality Novohrad-Nógrád
globálneho geoparku UNESCO

24. 5. Premietanie filmu
o niekdajšom fungovaní fiľakovskej
smaltovne s názvom

Kovosmalt – Kohútí perkeltz
dokumentárnej série RTVS
Budujeme Slovensko

a beseda s tvorcami filmu,
Mestské kultúrne stredisko o 17.00 hod.